

מיניות וטיפול מיני - אז והיום

ד"ר ירון בוקר

המיניות מעסיקה את העולם מקדמא דנן, אך אופי המיניות ובעיקר מיקומה בסדר העדיפויות שלנו משתנה בחלוף השנים. המבנה המשפחתי במהלך ההסטוריה השתנה לחלוטין ובעקבותיו גם הדרישות המיניות. השינויים בתא המשפחתי והצרכים המיניים המשתנים הביאו להמצאת הגלולה למניעת הריון ובעקבותיה מתירנות מינית והדגשת ההנאה המינית גם אצל האשה. המיניות הזוגית היא כיום המודל האידיאלי. השינויים המהירים באופי המיניות, הוא זה שככל הנראה הביא גם לעליה בשכיחות הבעיות בתפקוד המיני.

התא המשפחתי בעבר

החל מימי אבותינו ועד אמצע המאה ה-19 הבסיס המשפחתי היה המשפחה המורחבת. מבנה זה קיים עדיין במספר חברות גם בימינו. האנשים חיו בבתים גדולים בהם נשאר לגור הבנים הנשואים עם נשותיהם וילדיהם. במבנה משפחתי כזה, כמובן לא יכולה להיות אינטימיות זוגית. הנישואין באותן תקופות היו כדי לשפר את המצב הכלכלי, והמין היה כדי להמשיך את הדורות. לא דובר אז על הנאה מינית בנשים. יחסי מין היו רק להנאת הגבר ואילו ההנאה המינית בנשים הושארה רק לנשים מפוקפקות או לא מהוגנות. בסיס הזוגיות היה כבוד הדדי והערכה ולא אהבה. הפעילות המינית לא הועתקה אל מאחורי הקלעים. צורכיהם המיניים של אנשים מצאו ביטוי גלוי והמין לא היה טאבו אפילו בקרב ילדים. העירום לא עורר מבוכה ובבתי המרחץ התרחצו נשים וגברים ביחד. הבטחון הפיזי והכלכלי היה סביב המשפחה המורחבת והעיסוק הכלכלי היה בדרך כלל עסק משפחתי בו עבדו כל בני המשפחה המורחבת. עקב המבנה המשפחתי היו בעבר פחות מקרי גרושין. כיון שאהבה לא היתה דרישה מקדמית של הזוגיות, לא היו גרושין עקב חוסר אהבה. מעטים היו הזוגות שנהנו ואהבו זה את זה, אבל כאמור, אושר - לא היה דרוש בכדי לקיים חיי זוגיות.

התא המשפחתי בימינו

בסיס התא המשפחתי בימינו הוא חיים במשפחה גרעינית. החיים אינדיבידואליים ויש דגש על קריירה עצמאית של שני בני הזוג. בעקבות הפמיניזם הופיעה חשיבות השוויון גם בצרכים המיניים של האשה ולכן הזוגיות המינית היא חלק חשוב ובלתי נפרד מהזוגיות הכללית. השאיפה האידיאלית היא לאהבה ואינטימיות בין בני הזוג. האושר, שבעבר לא היה נדרש כחלק מהזוגיות הוא כיום דרישה משמעותית בין בני זוג. אמצעי המניעה - הפכו את המין מאקט ביולוגי לאקט סוציולוגי. ישנם כמובן הבדלים תרבותיים גם בהסתכלות ובחשיבות של התא המשפחתי. באירופה למשל, יש חשיבות רבה למרכיב המשפחתי ופחות לזוגי ולכן יש יותר סובלנות לבגידות, בתנאי שהמשפחה הגרעינית ממשיכה להתקיים (כביכול ללא שנוי) ולא נהרסת. אחוזי הגרושין באירופה הם נמוכים לעומת המצב בארה"ב בה יש יותר חשיבות לזוגיות ולאמון בין בני הזוג ולכן פחות סובלנות לבגידות ויותר מקרי גרושין.

הבטחון האישי והכלכלי בימינו, הוא מבן/בת הזוג ולא מהמשפחה המורחבת. הבעיה היא שלא תמיד בטחון ואינטימיות הולכים ביחד. כאשר אנו שמים מבטחנו בבן הזוג, לא תמיד זה מתאים לנו לחיות חיי אינטימיות בהן יש פריצה של גבולות אישיים, פיזיים ורוחניים, עם אותו אדם שאמור להגן עלינו. גם מבחינה כלכלית, כאשר אחד מבני הזוג מכניס יותר כסף לקופה המשפחתית מקומו בתא המשפחתי עולה ותתכן השפעה על חיי המין.

הגרושין - מנסים בעצם לשמור על המודל של הזוגיות בנשואין ואז טוענים "לא מצאתי בן זוג נכון" ולכן כדאי להתגרש. יתכן שמודל הנישואין אינו נכון, או אינו נכון לכולם או שאולי לא הבשלנו מספיק בכדי לצאת לגמרי מהמודל הקודם של המשפחה המורחבת.

ארוטיקה

בציורי ימי הביניים העירום הוא לעיתים א-מיני. לנשים העירומות יש לפעמים פני תינוק שקשה אפילו להחליט אם הם פני זכר או נקבה. במיעוט הציורים, בהן כן מורגשת ארוטיות היא קשורה יותר למיסטיקה מאשר ישירות למין. הארוטיקה הבסיסית מקורה במח, בפנטזיות ואילו בימינו הארוטיקה החלה להיות קשורה באופן ישיר לאקט המיני ולא דווקא לתחושה המיסטית. חלק מהבעיות המיניות, מופיעות בתרבויות בהן יש אידיאל רומנטי שאינו בא לידי ביטוי בחיי המעשה.

גם כיום יש תרבויות שמרניות בהן דפוס המיניות לא השתנה בהרבה ולעומתן יש תרבויות יותר מודרניות. הגלובוס הפך לכפר קטן ויש הרבה הגירה בין המדינות והגושים. בעת מעבר בין תרבויות או בנישואין בין שתי תרבויות יתכנו גם קשיים מיניים כי הנורמות והצרכים הינם שונים. בישראל בה יש ערוב תרבויות משמעותי ניתן לראות זאת באופן ברור. הדבר נובע מכך שערכים הקשורים למין ומשפחה מאד מושרשים ונשארים בד"כ גם בעת מעבר לחברה חדשה.

אינטימיות זוגית

זהו מושג שהפך למוטו אך רק מעט זוגות מצליחים לקיים אותו. הצורך, או יותר נכון החוסר, באינטימיות זוגית גורם לקשיי תפקוד במישור המיני ובמישור הזוגי הלא מיני. מושג האינטימיות הוכנס והודגש כאשר נשים החלו לעבוד כמטפלות בתחום הפסיכולוגי. בטפול זוגי, חלק ניכר מהעבודה הוא על האינטימיות. הבסיס לטיפול הפסיכולוגי הוא - דיבור ולכן יוצא שלעיתים קרובות, "הגבר הוא פחות אינטימי". לגברים יש לעיתים שפות אחרות בהן הם מדברים. לכן- בטיפול יש צורך לנסות לדבר בעוד שפות – כגון שפת הגוף בכדי לשפר את האינטראקציה הזוגית. לא תמיד הצרכים המיניים של בני הזוג דומים ואז יש לנסות לגשר על הפערים. לעיתים הפערים גדולים מדי ולפעמים הפער לא גדול אך הצרכים המיניים של שני בני הזוג אינם גבוהים ואז מותר להחליט שהמין לא יעמוד במקום גבוה בסדר העדיפויות של הזוגיות.

סדר העדיפויות שלנו משתנה לאורך החיים, על פי הגיל וארועי חיים שונים ולעיתים עדיף שיהיו חיים מאושרים, ללא הרבה מין (או חיים עם מין לא לגמרי אידיאלי), מאשר מלחמה בלתי אפשרית בנסיון להגיע למיניות אינטימית אידיאלית על חשבון הרס הזוגיות הכללית. לא תמיד גרושין הם הפתרון וכל זוג צריך להחליט מהו סדר העדיפויות שלו ולבחור מה חשוב לו יותר בכדי ליצור חיי זוגיות מאושרים.